

Kvindebevægelsen DHO

¹ Plakat fra KAD's ligelønskampagne i 1973. Fra: 'Jo, det kunne nytte'

Resumé

I denne opgave undersøges hvordan og i hvilket omfang, Vita Andersens skønlitterære fremstilling af kvindelig i 1970'erne, kan bruges som kilde til vores forståelse af Kvindebevægelsen og ungdomsoprøret i bred forstand. Dette gøres blandt andet gennem analyse af digtet "Lænken om min hals" (1977) samt tegneserien "Fru Jensen" (1975), med henblik på at fastlægge tidstypiske holdninger til kønsforhold og kønsroller. Dertil holdes diskussionen op mod tidsperiodens litteratur og nutidens kvindebevægelser. I opgaven resulteres det blandt andet, at der er sket en stor udvikling af kønsroller siden 1970'erne. Som konklusion, kan Andersens fremstilling af kvindelig ikke bruges som historisk faktuel kilde om 1970'ernes kønsnormer. Dog er det en brugbar kilde til forståelse af den indre splittelse og konflikt, mange kvinder oplevede.

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	2
Problemformulering.....	3
Problemstillinger.....	3
Redegørelse.....	4
Analyse.....	5
Diskussion.....	9
Konklusion.....	12
Litteraturliste.....	13

Indledning

Siden det 19. århundrede har Danmark, og resten af vesten, mødt fire feministiske bølger. Fjerde feministiske bølge finder sted i dag, omtrent halvtreds år efter anden feministiske bølge. Denne sekundære bølge ankommer i det danske samfund i slut 1960'erne, og tog sin fart gennem det næste årti. Amerikanske socialister kaldet "the Redstockings" blev grundlaget for 1970'ernes kvindebevægelse, som på dansk kendes under navnet Rødstrømpebevægelsen. Såkaldte Rødstrømper, var kvinder der identificerede sig under bevægelsen, og med store holdninger på hjerte. Holdningerne var præget af ét mål om en omstyrtelse patriarkatet, som overvejende kontrollerede samfundet. I denne opgave undersøges det hvordan Andersens skønlitterære udtryk

af kvinde liv i 1970'erne, bruges som kilde til forståelse af Kvindebevægelsen og ungdomsoprøret i bred forstand. Vi vil uddybe baggrunden for Danmarks anden feministiske bølge, og dens påvirkning på samfundet i dag. Således vil vi besvare nedenstående problemstillinger med fokus på en både dansk- og historiefaglig analyse af tekst "Lænken om min hals" i træk med tegneserie "Fru Jensen".

Problemformulering

Hvordan, og i hvilket omfang, kan Vita Andersens skønlitterære fremstilling af kvinde liv i 1970'erne bruges som kilde til vores forståelse af Kvindebevægelsen og ungdomsoprøret i bred forstand?

Problemstillinger

1. Redegør for forskellige opfattelser af kønsroller og forholdet mellem kønnene i 1970erne og udpeg hvordan der i 1970'erne gøres oprør mod eksisterende kønsroller og normer for forholdet mellem kønnene.
2. Analyser og fortolk Vita Andersens tekst "Lænken om min hals" (1977) samt tegneserien "Fru Jensen" (1975) og sammenlign dem med henblik på at fastlægge tidstypiske holdninger til forholdet mellem kønnene og kønsroller.
3. Diskuter om Andersens fremstilling af kvinde liv i perioden er historisk troværdig og lav en perspektivering til kvinde liv i dag samt MeToo-bevægelsen. Inddrag tegneserien "En kvindes dag anno 2013" (2013) i din perspektivering.

2

²Skoletjenesten på Arbejdmuseet, 2020. Besøgt 18/4/23: <https://www.arbejdmuseet.dk/wp-content/uploads/2019/12/kildehaefte-om-kvindekamp-1.pdf>

Larsen, Line. Besøgt 19/4/23. :<https://www.dr.dk/ligetil/aendringer-i-samfundet-ligestillede-maend-og-kvinder-mere>

Sørensen, Astrid og Løgstrup, Henriette. Besøgt 20/4/23: <https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/roedstroemperne-og-den-nye-kvindebevaegelse-ca-1970-1985>

Redegørelse

1970'erne var et årti karakteriseret af stærke meninger og kampe. Disse år blev afgørende for nutidens samfund, og for individets ideologi og morale. Det gælder særligt opfattelsen af ligestilling blandt kønnene, herunder kønsroller, seksuel frigørelse og det generelle liv som kvinde. Betragtningen af kønsroller og det almene forhold mellem mand og kvinde, udviklede sig særligt i 1970'erne, og kan uddybes som følgende:

Det traditionelle samfund

For at kunne forstå de daværende konflikter, der opstod i 1970'erne, er det en nødvendighed at sætte sig ind i tidsånden forinden. I det traditionelle samfund var de danske hjem præget af en kønsopfattelse, der sjældent eller aldrig, blev stillet spørgsmål til. Denne kønsopfattelse kontrollerede både manden og kvinden ind i klart afgrænsede roller, både i hjemmet og i det generelle samfund. Frem til slutningen af 1960'erne havde mænd og kvinder hver deres plads. Overordnet kunne disse roller beskrives som kvinden værende den hjemmegående, og manden som hovedforsørger. Kønsordningen kommer hovedsageligt fra synet af kvinder som de primære omsorgspersoner. I hjemmet var kvinden ansvarlig for de huslige pligter såsom madlavning, rengøring og pleje af børnene. På den anden side blev manden i hjemmet betragtet som den primære forsørger. Det var ham der stod for husholdningens sociale og økonomiske status, ofte med en karriere udenfor hjemmet. Dengang havde kvinder i samfundet oftest færre muligheder end mændene.

3

³ Nationalmuseet. Besøgt 19/4/23: <https://natmus.dk/museer-og-slott/nationalmuseet/undervisning-paa-nationalmuseet/undervisningsmaterialer/grundskolen/historien-om-danmark/velfaerd-og-kold-krig/ud-af-hjemmene-kvinderne-og-arbejdsmarkedet/>

Sørensen, Astrid. Besøgt 19/4/23: <https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/kvindekamp-og-koensroller-1960-1985-1>

Det gjaldt blandt andet en stor begrænsning af forfølgelsen af egne drømme og interesser. Generelt blev kvinder ikke set på arbejdsmarkedet, og havde meget reduceret mulighed for det. Eksempelvis havde kvinder ikke adgang til adskillige arbejdspladser, og i mange tilfælde blev kvinder diskrimineret, blandt andet ift. løn. Dertil var den almindelige opfattelse af kvindens intelligens således, at hun både var mindre begavet end manden, men også i mindre stand til håndtering af krævende opgaver.

Oprøret

Det var så tid til en revolution, både i de danske hjem og i samfundet. 1970'erne blev, med feminismen i fokus, et årti blandt andet med lovændringer såsom fri abort og ligeløn. Love som i den grad meddefinerer dagens Danmark og den enkelte borgers kvindesyn. Den traditionelle tilgang til samfundet blev udfordret af nye forskellige bevægelser og ideologier. Det blev en tid med stor samfundsmæssig udvikling, og der kom en øget bevidsthed om ligestilling mellem kønnene. I 1960'erne og 1970'erne opstod dertil en stor kritik af de eksisterende kønsroller og normer. Denne kritik blev særligt ledt af feministiske bevægelser, som tog kampen op om kønsroller og de sociale normer. De kæmpede for at få lige rettigheder, muligheder, at bryde den seksuelle undertrykkelse og kvindelige objektivisering i samfundet. Overordnet kæmpede de hermed for en afskaffelse af de traditionelle kønsroller.

4

⁴ Sørensen, Astrid. Besøgt 20/4/23: <https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/kampen-for-ligeloen-1951-til-nu>

Nationalmuseet. Besøgt 19/4/23: <https://natmus.dk/museer-og-slott/nationalmuseet/undervisning-paa-nationalmuseet/undervisningsmaterialer/grundskolen/historien-om-danmark/velfaerd-og-kold-krig/ud-af-hjemmene-kvinderne-og-arbejdsmarkedet/>

[¹] Jensen, Ditte. Besøgt 19/4/23: <https://faktalink.dk/kon-identitet>

Sørensen, Astrid. Besøgt 20/4/23: <https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/kampen-for-ligeloen-1951-til-nu>

Opfattelser af kønsroller og kønsforhold

Optil 1970'erne havde forskerne ikke haft den store interesse for det kulturelle køn. Derfor var der også mange forskellige opfattelser af kønsroller og forholdet mellem kønnene. Der var meget få studier der forholdt sig til køn, og de studier der blev lavet, var oftest med den forståelse at kønsforskelle var biologisk bestemt. Dermed mente de fleste også, at kønsidentitet og egenskaber heraf var biologisk bestemt. Nogle mente dog at kønsforskelle var en social konstruktion.

I 1970'erne var der flere opbrud i kønsrollerne, og en af de mest distinkte oprørsbevægelser var den radikale feministiske kvindebevægelse, også kaldet Rødstrømpebevægelsen. Det var i året 1970, at Rødstrømpebevægelsen blev stiftet, med de første medlemmer som studerende på Københavns Universitet. Mange af de selv samme kvinder var tidligere aktive demonstranter gennem 1960'erne, blandt andet for retten til fri abort. Rødstrømpebevægelsens første medlemmer var til start garvede aktivister, med erfaring og netværk, som perfekt fundament til etablering af en ny kvindebevægelse. Disse kvinder kæmpede for at frigøre sig fra patriarkatet og dets normer og værdier, som er den kulturelle forventning om at mænd skal have magten.

Der blev lagt stor vægt på argumentation for, at kvinder skulle have samme rettigheder som mændene. Det omhandlede især samfundets barriere, der afholdt kvinder fra at opnå deres fulde potentiale. Kvinder skulle have den præcis samme adgang til uddannelser og arbejdspladser som mænd.

5

⁵ Sørensen, Astrid. Besøgt 19/4/23: <https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/kvindekamp-og-koensroller-1960-1985-1>

Sørensen, Astrid og Løgstrup, Henriette. Besøgt 20/4/23: <https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/roedstroempebevægelsen-og-den-nye-kvindebevægelse-ca-1970-1985>

Dertil opstod der, i takt med kvindebevægelsen, en ny åbenhed vedrørende seksualitet samt kønsroller. De traditionelle normer for seksuel adfærd, og forholdet mellem kønnene, blev udfordret i høj grad.

Opfordringen til en mere afslappet seksualitet og intimitet, smeltede sammen med de nyt belyste kvinderettigheder. Kvinden blev hermed et selvstændigt individ og fik en officiel adskillelse fra sin mand, og livet som husmor. En anden medspillende faktor for denne nyudvikling, var den forandrende maskulinitet og femininitet. Aktivister udfordrede den begrænsede definition af kønsidentitet, og medvirkende hermed til en langt mere åben og inkluderende opfattelse af kønnene.

Analyse

Vita Andersens digt “Lænken om min hals” (1977)

Digtet “Lænken om min hals”, er fra digtsamlingen “tryghedsnarkomaner”, der blev debuteret i 1977 af Vita Andersen. Digtet er et prosadigt, med en fri form. Det ses i digtes komposition, som også har en meget fri form, idet at der ikke er en fast rytme eller nogle faste rim. I digtet gøres brug af hverdagssprog, og det er skrevet i små bogstaver, hvilket er med til at give et billede af, at hun ikke er den kvinde, der tør at råbe højt og sige fra. Det lyriske jeg er en kvinde der kæmper for at frigøre sig selv fra ægteskabets lænker, og dermed genfinde hendes frihed og identitet væk fra manden. Vi kan gennem digtet mærke hvordan hun kæmper med hendes blandede og komplicerede følelser til hendes mand. Digtet er en refleksion af det hun oplever: ønsket om at være sig selv, men samtidig leve op til samfundets forventninger og normer, om hvordan en kvinde skal være og opføre sig. Gennem det lyriske jeg får man adgang til de inderste tanker og følelser, hun har for hendes mand. Et godt eksempel på det lyriske jeg er:

*“jeg er jo noget i mig selv
hvorfor prøver jeg så at lave mig om
som han gerne vil have det”*

Der kan man som læser se hendes kamp med sig selv, og hvordan hun prøver at finde en balance mellem sin egen selvstændighed, og mandens ønsker og forventninger til hende.

Gennem digtet beskriver hun forholdet mellem sig selv om hendes distancerede mand. Hertil mærkes hendes frustration over hvordan manden kontrollerer og behandler hende, som om hun er hans ejendom, et objekt. Det kommer tydeligt til lys når hun skriver:

*“der er en lænke om min hals
og jeg vrider mig i den
fyldes af lede, vrede, ydmygelse
raseri over jeg ikke kan undslippe”*

Det er en metaforisk beskrivelse, hun er fanget af ægteskabets lænker, og hun kan ikke slippe fri. Det symboliserer de begrænsninger, hun oplever som kvinde i samfundet. Hun beskriver hendes frustration over ikke at være i stand til at undslippe ægteskabets lænker. Hun føler sig magtløs og ude af kontrol over hendes eget liv. Hendes mand tvinger hende til at leve efter hans præmisser og han fortæller hende, hvem og hvordan hun skal være, så hun længes efter at være fri. Det er hendes indre kamp, hun er forelsket i en mand, og den tryghed der kommer af at være sammen med ham, selvom hun godt ved, at det ikke er et sundt forhold. Hun kan ikke undslippe lænken lige meget hvor hårdt hun vrider sig i den, for det kan også være en form for tryghed at være lænket til en person og høre til et sted.

Kvinden føler sig undertrykt og ensom, selvom hun er i et forhold. De har mangel på følelsesmæssig intimitet, da manden slet ikke prioriterer hende og hendes tanker. Han styrer hele forholdet og forventer bare at hun følger med. Det ses tydeligt i dette citat:

*“han forventer at jeg venter på ham
og selvom jeg vrider mig i lænken
gør jeg det hver gang
og hvis jeg ikke gør det
ville der være en anden”*

Manden bestemmer alt, og hun finder sig i det, og indretter sig efter hans behov i frygt for at blive forladt. Hun gør alt for at tilfredsstille ham, selvom hun ved hun ikke burde.

Digtet fokuserer på forhold mellem en mand og det lyriske jeg. I digtet antydes til at miljøet er domineret af mænd. Manden slipper afsted med at være egoistisk og følelseskold, han har al magten, og kvinden finder sig i det. De er begge skyld i at opretholde de ældre stereotype kønsroller. Kvinden bliver dog også tiltrukket af hans magt. Hun siger selv *“han er en af dem der*

bestemmer ikke bare over mig men også i samfundet”. Han er en mand og han bestemmer, hun ser ham som værende vigtigere og hævet over hende. Det er tydeligt hvor distanceret jeg’et føler sig fra ikke mindst hendes mand, men alle mænd generelt. Samfundets tilgang var, at kvinderne skulle bøje sig for mændene. Det er nok ikke forkert at antage at, mange kvinder i denne tid, havde de samme tanker og følelser som i digtet.

Tegneserie “Fru Jensen” (1975)

Tegneserien “Fru Jensen” er et uddrag af bogen “Kvinde, kend din krop” fra 1975. Det er en håndbog skrevet af kvinder til andre kvinder, primært om kvindekroppen. Med udgivelse i 1975, blev den første udgave af “Kvinde, kend din krop” blandt andet set som et manifest for Rødstrømpebevægelsen.

“Fru Jensen” sætter fokus på de mange ufaglærte kvinder over 40 år, som havde været hjemmegående og nu ønskede uddannelse. Tegneserien er en satire over den traditionelle kønsrollefordeling i hjemmet. Her klargøres det, at manden er den arbejdende og familiens økonomiske forsørger, mens kvinden er den hjemmegående husmor. Handlingen forløber sig således, at man følger Fru Jensens hverdag. Hun forstiller blot en af de mange husmødre, som føler sig ubrugelig og overset i samfundet.

På de første mange tegninger sættes scenen for hendes liv som husmor, hvor vi ser Fru Jensen udelukkende med et trist ansigtsudtryk. På billede 2, etage 2 vises et eksempel på hvordan livet som husmor kunne se ud i 1970’erne:

”OMSORG FOR HAM, VENTE PÅ HAN

KOMMER HJEM, VENTE PÅ AT BØRNE

-NE MÅSKE KOMMER PÅ BESØG - VENTE,

VENTE....”

Her tydeliggøres det for læseren, at Fru Jensens liv som husmor blot går ud på at stå til rådighed og vente på sin mand. Til start illustreres det også hvordan hun er alene, hvilket viser den isolation de mange husmødre befandt sig i. I tegneserien sættes der fokus på flere af de problemer en kvinde eksponeres for, og som debatteres i samtiden, den er lavet i. Heriblandt fremstilles vanskeligheden i overhovedet at stå op for sig selv som kvinde, og udtale sig om et problem. Det ses da Fru Jensen spørger sin mand og læge til råds for at få det bedre. Her mener

både hendes mand samt den mandlige læge, at Fru Jensen er problemet selv og hun gives noget medicin.

Fru Jensen vælger herefter selv at finde et job, men igen ender hun blot som rengøringsassistent. De begrænsede jobmuligheder for kvinder, giver hende ingen forandring i sin hverdag. På billede 2, etage 5 vises det hvordan Fru Jensen heller ikke oplever en ændring af samfundets kvindesyn:

”UNDERLIGT - IKKE ENGANG UGEBLADENE

GIDER BESKÆFTIGE SIG MED KVINDER SOM

MIG. KUN I VASKESÆBEREKLAMER. MAN SKU

TRO KVINDER DØDE, NÅR DE BLEV 30!”

Vi får igen anelsen af den følelse utallige kvinder på tidspunktet døjer med, og mærker Fru Jensens frustration over at føle sig ubrugelig og tilovers i samfundet. Dog tager tegneserien en drejning sidst i handlingsforløbet. Fru Jensen samles med andre kvinder, der bærer på samme tanker, følelser og problemer som hende selv. På billedet 1, etage 9 ses deres fælles protest og et banner med følgende tekst:

”INGEN SLAVER AF KØN ALDER ELLER KLASSE!

-HVERKEN MÆND KVINDER ELLER BØRN

BEDRE UDDANNELSE FOR KVINDER OVER 40”

Her er budskabet, at kvinder på deres alder også spiller en vigtig rolle i samfundet, og at de hverken skal glemmes eller diskrimineres, når det kommer til job og karriere. Som nævnt i redegørelsen, har de traditionelle normer for kønsroller reduceret kvinders muligheder til kun at være husmor. I lang tid var kvinder bare blevet set som de huspligtige, og de som tog sig af mad, rengøring og børn. Banneret er derfor en protest mod de tidstypiske normer og forventninger til dette begrænsede kvindeliv. Tegneserien er lavet i takt med, at selv samme problemstillinger diskuteres og protesteres i den virkelige verden. Det er en hensigtsmæssig afspejling af Rødstrømpebevægelsen, der på samme måde kom til live da kvinder slog sig sammen. Gennem tiden ses der flere eksempler på hvordan en samfundsmæssig udvikling kan lykkes, hvis mennesker slår sig sammen. Blandt andet kan kvindebevægelsen perspektiveres til arbejderbevægelsen i det 19. århundrede, hvor arbejderne slog sig sammen for bedre vilkår.

Begge bevægelser kæmpede sammen og løftede deres budskaber i flok, for at skabe indflydelse på samfundsudviklingen.

Sammenligning af “Lænken om min hals” og “Fru Jensen”

“Lænken om min hals” og “Fru Jensen” er to helt forskellige værker og af forskellig fremførelse. Dog minder de utroligt meget om hinanden, og deler en lang række ligheder. Deres fællestræk kommer stærkt til udtryk gennem deres behandling af samfundsnormer og kønsroller. Det fremvises tydeligt, at teksterne fokuserer på kvinders stilling i samfundet, og at begge er en del af den feministiske bølge, der prægede 1970’erne.

Først og fremmest deler de to tekster en kritik af det traditionelle samfund og dets kønsroller. Værkerne udfordrer patriarkatet, der dominerede samfundet på daværende tidspunkt. De lægger vægt på ønsket og trangen til en samfundsmæssig udvikling. De to tekster har fokus på ensomhed og afhængighed, men dette fælles budskab udtrykkes på hver deres måde. I “Lænken om min hals” bliver der beskrevet hvordan afhængighed, kan føre til en følelse af at være fanget, og at man ikke kan slippe ud. Andersen beskriver frustrationen af at hun skal leve op til en række forventninger og roller. Hun er fanget i en rolle som husmor, og føler at det er en stor byrde, også beskrevet som en lænke om sin hals. På samme måde viser “Fru Jensen” hvordan kvinder bliver undertrykt af disse normer og forventninger. Her forsøger kvinden, Fru Jensen, at bryde disse lænker og begrænsninger, ved at finde sin egen identitet og frihed. I “Fru Jensen” bliver der vist, hvordan ensomhed kan føre til en følelse af savn, og at der er noget man mangler eller misser i livet.

I begge værker bliver der beskrevet samme frustrationer og bekymringer, om at være underlagt mændene i samfundet. Dertil er budskabet i de to, ellers forskellige, tekster ens: kvinder skal have de samme rettigheder og muligheder som mænd. Begge kvinder er frustreret over at være fanget i et samfund som andenrangsborgere, og de kæmper for at løsrive sig. Dog opleves “Fru Jensen” som værende en snært mere politisk i sit budskab. Her udtrykkes det, at kvinder skal stå sammen for en samfundsmæssig forandring. Derimod har digtet “Lænken om min hals” mere fokus på at være følelsesladet, hvor vi oplever den splittelse jeg’et føler indeni. De to tekster er udgivet med toårs mellemrum og belyser begge et kvindeliv i samtiden. Ud fra de analyserede tekster, kan det fastslås at også litteraturen var præget af gennembruddet i kvindernes stilling. Halvtreds år senere giver de os samlet set en klar forståelse af den optrappende kritik, af de ellers almene samfundsnormer og kønsroller. Utilfredsheden med livet som kvinde udtrykkes både

gennem tekster som disse, men også i den virkelige verden blandt andet som Rødstrømpebevægelsen.

Diskussion

Er Andersens fremstilling af kvindeliv historisk troværdig?

Digtet “Lænken om min hals” blev udgivet i 1977 og skal forstås i sammenhæng med dens samtid præget af kvindebevægelsen. Dette er et godt eksempel på kildens troværdighed, da forfatteren med stor sandsynlighed selv har oplevet tidens kønsnormer. Dertil er det en repræsentativ kilde, da forfatteren selv er en kvinde i tidsperioden. Dog vides det ikke, hvorvidt digtet er en førstehåndskilde eller ej, da man ikke ved om det er skrevet ud fra Andersens eget liv og erfaringer. Digtets historiske troværdighed kan diskuteres, da det er et ensidigt udtryk for daværende kønsroller. Mandens følelser er ikke repræsenteret i digtet, og vi kan udelukkende forholde os til jeg’ets følelser og tanker. Formentlig er det primære formål med “Lænken om min hals” ikke, at faktuel informere om tidens kønsnormer og kønsforhold. Det fortolkes i det, at digtet er skønlitterært. Dog kan det bruges til forståelsen af, hvordan nogle kvinder havde det i tidsperioden. Det kan slås fast, at teksten på den ene side ikke er en faktuel kilde med oplysninger om hvad der historisk set hændte, men på den anden side er et vidnesbyrd om hvordan livet som kvinde kunne opleves.

Perspektivering til kvindeliv i dag

Der er sket en stor samfundsmæssig udvikling, i måden vi opfatter køn og kønsroller på i dag, sammenlignet med 1970’erne. Kvinder er ikke på samme måde undertrykt, og har i den grad større mulighed for selv at styre deres liv. Kvinder er ikke i samme grad husmødre, og det huslige arbejde er blevet mere ligeligt fordelt mellem manden og kvinden.

En af kvindebevægelsens nutidige bølger er MeToo-bevægelsen, som kan sammenlignes med Rødstrømpebevægelsen. Det er begge to feministiske bevægelser, der hver især har haft stor betydning for kvinders rettigheder og ligestilling i samfundet. MeToo-bevægelsen kom til i 2017 i USA, da flere kvinder stod frem, og delte deres historie om seksuelle krænkelse. Bevægelsen spredte sig hurtigt, og fik sat større fokus på sexismen og seksuel chikane i samfundet generelt. Der er nogle forskelligheder i bevægelserne: MeToo havde et mere snævert fokus, og har forgået

mere online, mens Rødstrømpebevægelsen selvfølgelig havde flere demonstrationer. Selvom der var forskelligheder, kæmper de begge for kvinders rettigheder og ligestilling. Et eksempel til kvindelivet i dag er tegneserien “En kvindes dag anno 2013” af Lisa Nissen. Det er en satirisk og ironisk kommentar til kvinders rolle i samfundet og alle de forventninger og krav der stilles til dem. Tegneserien viser en kvinde, og de krav hun skal leve op til. Hun skal være den perfekte mor, have den perfekte krop, være en perfekt arbejder og meget mere. Tegneserien bruger humor til at vise alle de udfordringer kvinder i dag stadig står over for, og opfordrer til en større bevidsthed omkring ligestilling og kønsroller.

Konklusion

Ud fra ovenstående konkluderes, at kvindebevægelsen var et vigtigt vendepunkt for samfundet, der satte væsentligt præg på både litteratur og kønsroller. Vita Andersens skønlitterære fremstilling giver en værdifuld indsigt i, hvordan kvinder levede og havde det under kvindebevægelsen og ungdomsoprøret i 1970'erne. Digtet bruges som kilde til forståelse af kvindebevægelsens centrale temaer og budskaber. Det hjælper os til at forstå nødvendigheden i at der blev gjort oprør. Digtet bruges ikke som historisk faktuel kilde, men vi kan ud fra jeg'ets refleksioner, få et indblik i et kvindeliv i 1970'erne. I dag er der stadig lidt vej endnu før kønnene kan betragtes som lige, men der er klart sket en kæmpe udvikling. Pladsen til forbedring kan ses i dagens protester, såsom MeToo-bevægelsen.

6

⁶ Sørensen, Astrid og Løgstrup, Henriette. Besøgt 21/4/23: <https://faktalink.dk/kon-identitet/introduktion-kon-identitet>

Schwartz, Camilla. Besøgt 21/4/23: <https://www.sdu.dk/da/nyheder/forskningsnyheder/hvad-kan-nutidens-litteratur-fortaelle-os-om-kvindelig-anno-2020erne>

Litteraturliste

Skoletjenesten på Arbejdermuseet, 2020. Besøgt 18/4/23.

<https://www.arbejdermuseet.dk/wp-content/uploads/2019/12/kildehaefte-om-kvindekamp-1.pdf>

Larsen, Line. Besøgt 19/4/23.

<https://www.dr.dk/ligetil/aendringer-i-samfundet-ligestillede-maend-og-kvinder-mere>

Nationalmuseet. Besøgt 19/4/23.

<https://natmus.dk/museer-og-slotte/nationalmuseet/undervisning-paa-nationalmuseet/undervisningsmaterialer/grundskolen/historien-om-danmark/velfaerd-og-kold-krig/ud-af-hjemmene-kvinderne-og-arbejdsmarkedet/>

Jensen, Ditte. Besøgt 19/4/23.

<https://faktalink.dk/kon-identitet>

Sørensen, Astrid. Besøgt 19/4/23

<https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/kvindekamp-og-koensroller-1960-1985-1>

Sørensen, Astrid. Besøgt 20/4/23

<https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/kampen-for-ligeloen-1951-til-nu>

Sørensen, Astrid og Løgstrup, Henriette. Besøgt 20/4/23.

<https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/roedstroemperne-og-den-nye-kvindebevaegelse-ca-1970-1985>

Sørensen, Astrid og Løgstrup, Henriette. Besøgt 21/4/23

<https://faktalink.dk/kon-identitet/introduktion-kon-identitet>

Schwartz, Camilla. Besøgt 21/4/23.

<https://www.sdu.dk/da/nyheder/forskningsnyheder/hvad-kan-nutidens-litteratur-fortaelle-os-om-kvindelig-anno-2020erne>

Bilag (*Plakat fra KAD's ligelønskampagne i 1973. Fra: 'Jo, det kunne nytte'*). Besøgt 19/4/23.

<https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/kvindekamp-og-koensroller-1960-1985-1>